

Genomförande av ändringar i direktivet om främjande av rena vägtransportfordon till stöd för utsläppsnål mobilitet, yttrande till Infrastrukturdepartementet

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande lämnas enligt Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut.

Ärende

Linköpings kommun har fått möjlighet att yttra sig över Infrastrukturdepartementets promemoria Genomförande av ändringar i direktivet om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa kollektivtrafiktjänster.

Utifrån promemorians innehåll är de områden som rör kommunen, och som yttrandet därför avgränsar sig till:

- köp, leasing, hyra eller hyrköp av bilar till egen verksamhet
- fordon för sophämtning, skolskjutsar och riksfärdtjänst (Region Östergötland ansvarar för den inomkommunala färdtjänsten).

Ett aktivt arbete bedrivs redan för att nå kommunens målsättning om koldioxidneutralt Linköping 2025. Detta omfattar bland annat transporter, där kommunens rese- och fordonspolicy anger att såväl kommunens egna lätta fordon som upphandlade transporter inom verksamheterna, ska ske på ett så miljöanpassat sätt som möjligt. I första hand upphandlas transporttjänster/ lätta fordon som drivs av biogas eller el, därefter etanol.

Bedömningen är att de fordonstyper som krävs för att uppfylla promemorians förslag till målnivåer finns på marknaden redan idag, och att en förväntad vidareutveckling inom fordonsmarknaden kan leda till större utbud och lägre prisnivåer.

Kommunen var en av föregångarna inom att producera biogas för fordonsdrift, och ser biogasen som en mycket viktig del av flera för att nå ett fossilfritt transportsystem. Detta samtidigt som biogasproduktion utgör ett exempel på cirkulär ekonomi som utöver klimatvänlig fordonsdrift ger en rad andra mervärden. I promemorian är inte biogasens roll så tydligt framlyft, och i

förslaget till yttrande betonas vikten av att även fordon som drivs av biogas bör ingå som utsläppsnålt alternativ vad gäller framdrift av lätta fordon. I promemorian föreslås vidare en ändring i förordningen (2020:486) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar (berör myndigheter under regeringen), som innebär att biogasfordon inte räknas som miljöbilar. Förordningen inkluderar inte kommuner, men i förslaget till yttrande lyfts farhågan att detta kan få negativa konsekvenser för lokala biogasmarknader.

Kommunen ser positivt på att de kvoter som ska uppnås beräknas per fordonskategori utan att skilja på olika typer av avtal, samt att kvoterna inte behöver uppfyllas i varje enskilt avtal.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Genomförande av ändringar i direktivet om främjande av rena vägtransportfordon till stöd för utsläppsnål mobilitet, 2021-05-19

Bilaga - Yttrande

Bakgrund

Linköpings kommun har fått möjlighet att yttra sig över Infrastrukturdepartementets promemoria *Genomförande av ändringar i direktivet om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa kollektivtrafiktjänster*.

Utredningen i korthet

I promemorian lämnas förslag på ändringar i lagen (2011:846) om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa kollektivtrafiktjänster, i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik och i förordningen (2020:486) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar. Det lämnas också förslag till en ny förordning om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa tjänster inom transportområdet. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Implementeringen av direktivet innebär att en viss andel av de fordon som handlas upp för bland annat egen verksamhet (t ex hemtjänst i kommunens regi) och skolskjuts ska utgöras av *utsläppsnåla respektive utsläppsfria fordon* (avser lätta fordon), *rena respektive utsläppsfria fordon* (avser bussar) samt *rena fordon* (avser tunga transporter).

Implementeringen föreslås ske i två målperioder där den första omfattar 2 augusti 2021-31 december 2025 och den andra 1 januari 2026- 31 december 2030. I den andra målperioden skärps kraven/målnivåerna jämfört med den första. Vidare föreslås bestämmelserna gälla för upphandlingsförfaranden som påbörjas efter den 1 januari 2022 (inte 2 augusti 2021) eftersom införandet har blivit försenat. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla om en anbudsinfodran har skickats ut före ikraftträdandet. Om anbudsinfordran inte krävs, får upphandlingen inte ha påbörjats före ikraftträdandet (påbörjas definieras som om extern kontakt har tagits).

För riksfärdtjänst har kommunen handlat upp en beställningscentral, och ställt krav på de fordon som genomför transporter för kommunens kunder.

Leverantören som upphandlats ska arbeta mot Linköpings mål om koldioxidneutralitet, och kraven innebär att samtliga berörda fordon från 2025 bör drivas på förnybart bränsle. Motsvarande krav gäller för de fordon som används för upphandlade skolskjutsar. Implementeringen av direktivet innebär att en viss andel av upphandlade fordon/transporter ska utgöras av utsläppsfria fordon, i praktiken sannolikt utan förbränningsmotor och med framdrift genom exempelvis el- eller vätgas. Elfordon finns på marknaden redan idag, med en förväntad snabb vidareutveckling av antal modeller/utbud.

Vad gäller fordon för sophämtning hanteras de av Tekniska verken. Sopbilarna drivs på biogas sedan ett flertal år tillbaka, varför målnivåerna för andel rena

fordon (t ex fordon för el- eller biogasdrift mm) i period 1 (10%) respektive 2 (15%) inte bedöms utgöra någon svårighet att uppnå.

Varje medlemsland är som helhet skyldigt att uppnå direktivet gentemot EU. Kommunen föreslås vara skyldig att inrapportera resultatet av genomförda upphandlingar, för berörda fordon/transporttjänster, till nationell statistikansvarig myndighet.

Ekonomiska konsekvenser

En översiktlig bedömning är att de krav som implementeringen av direktivet medför, till stor del ligger i linje med befintligt arbetssätt utifrån målet om koldioxidneutralitet, samt kommunens rese- och fordonspolicy. Rimligen bör inte implementeringen av direktivet därför innebära väsentliga ytterligare ekonomiska konsekvenser. Detta är dock svårbedömt. Beroende på hur snabbt marknadsutveckling sker av exempelvis elfordon kan entreprenörers, och därmed även kommunens, kostnader i nästa upphandlingsomgång gällande skolskjutsar, riksfärdtjänst, såväl som egna verksamhetsbilar etc, komma att bli högre än i dagsläget.

Kommunala mål

Yttrandet kopplar främst till de kommunövergripande målen *Ett klimatsmart Linköping* samt *Hållbar verksamhetsutveckling*.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Samråd

Samråd har skett med tjänstepersoner vid Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen respektive Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen, gällande riksfärdtjänst respektive skolskjutsar samt med upphandlingsstrateg vid Kommunledningsförvaltningen.

Kommunledningsförvaltningens helhetsbedömning

[Klicka och skriv]

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Mikael Borin

Beslutet skickas till:
Infrastrukturdepartementet + yttrande
Upphandlingschef + yttrande
Miljö- och samhällsbyggnadsdirektör +
yttrande
Utbildningsdirektör + yttrande
Hållbarhetschef